

Finanskomiteen
Stortinget

Oslo, 11.10.2019

Statsbudsjettet 2020 – høring Finanskomiteen

Takk for muligheten til å stille i Finanskomiteens høring om statsbudsjettet.

Regnskap Norge er foreningen for autoriserte regnskapsførere og regnskapsselskaper, og representerer med det en bransje som leverer regnskapstjenester til mer enn 400.000 av landets små og mellomstore bedrifter (70 % av næringslivet). Gjennom yrkesutøvelsen og den nære kontakten med kundene har våre medlemmer førstehåndskjennskap til hvordan regnskaps-, skatte- og avgiftsregelverket fungerer i praksis.

Regnskap Norge er opptatt av gode rammebetingelser og rettssikkerhet for næringslivet. På den bakgrunn ønsker vi å kommentere disse tre forhold:

1. Forenkling av skatte- og avgiftsregler ([Prop. 1 LS](#) kapittel 17)
2. Verdsettelse av nystiftede selskap, reverser forenkling ([Prop. 1 LS](#) kapittel 5.2)
3. Skatteklagenemnda ([Prop. 1 S](#) side 127, post 1619)

1. Forenkling av skatte- og avgiftsregler

Det har gjennom flere år vært en uttalt ambisjon å gjøre forenklinger for næringslivet. Som ledd i arbeidet er det bl.a. etablert et fellesprosjekt mellom Finansdepartementet og Skatteetaten med sikte på å identifisere og legge grunnlag for forslag om regelforenklinger. Formålet, slik det ble uttrykt i Prop. 1 LS (2017-2018), «vil være enklere regler for næringslivet og personlige skattepliktige, og et enklere og mer effektivt skatte- og avgiftssystem som er mindre ressurskrevende å forvalte for Skatteetaten».

Vi har hatt høye forventninger til prosjektet, og at det skulle lede til konkrete regelverksforenklinger på skatte- og avgiftsrettens område. I stedet konstaterer vi at arbeidet stort sett tar utgangspunkt i og konsentrerer seg om digitaliseringstiltak, og i liten grad om regelverk. I den grad det snakkes om regelverksendringer, har det i hovedsak utspring i å gjøre reglene digitaliseringsvennlige, og ikke ut fra et forenklingshensyn som sådan.

1.1 Regelverksforenklinger

Det er positivt og nødvendig at det offentlige utnytter mulighetsrommet i ny teknologi til å effektivisere og forenkle tilgang til og bruk av det offentliges tjenester. Det gjelder også innenfor skatte- og avgiftsområdet. For å levere på forenklingmålet, er det imidlertid ikke nok alene å sette strøm på kommunikasjon og prosesser mellom de næringsdrivende og skattemyndigheten mv. Like viktig og nødvendig er det å gjøre forenklinger i det materielle skatte- og avgiftsregelverket som ligger i bunn. Regnskap Norge er blant dem som har spilt inn en rekke forenklingstiltak knyttet til regelverksområder som i dag er kompliserte og ressurskrevende å etterleve, som bl.a. forenklinger i reise- og diettreglene, harmonisering skatt/avgift, mva-registrering fra første krone og forenklinger i justeringsreglene. Vi kan dessverre ikke se noen konkrete spor av disse eller andre regelverksforenklinger i omtalen fra prosjektet.

På denne bakgrunn vil vi oppfordre finanskomiteen til å gi føring i sin innstilling om at forenklingprosjektet/-arbeidet også prioriterer generelle regelverksforenklinger i tillegg til digitaliseringssporet.

1.2 Samkjøring systemutvikling og regelverksutvikling

Samtidig prioritering av regelverksforenklinger gjelder ikke minst underveis i et pågående digitaliseringsarbeid. Hvis det først skal utvikles et nytt system, er det for alle formål hensiktsmessig at eventuelle tilknyttede regelverksforenklinger vurderes parallelt og koordinert med prosjektet. Vi kan nevne følgende som eksempel:

Det fremgår av Prop. 1 LS 1 punkt 17.4.3 at det er gjennomført en forstudie om mulige forenklinger og forbedringer knyttet til oppstart og registrering av virksomhet. Skatteetaten jobber samtidig med et prosjekt kalt Memo, Modernisering av mva-området. I dette prosjektet inngår det å flytte mva-registrering fra Altinn til skatteetatens hjemmesider. Prosjektet vurderer imidlertid ikke lovendringer på området. Dette fremstår som lite formålstjenlig. Her bør i stedet regelverksutviklingen og systemutviklingen samkjøres til beste for det offentlige og de næringsdrivende. Etter vår mening vil en klar forenkling her være å utvide de næringsdrivendes mulighet til å kunne velge å mva-registrere seg fra første krone.

1.3 Regelverksutvikling generelt, naturalytelser spesielt

Vel så viktig som å gjennomføre forenklingstiltak er det å være bevisst på konsekvensene ved innføring av nye regler. Det hjelper lite å forenkle med en hånd, når det deles ut nye kompleksiteter med den andre. Eksempel her er de nye naturalytelsesreglene, som ikke bare innebærer vesentlige merbyrder for næringslivet, men som med sin millimeternøyaktighet og fulle bredde ikke er mulig å etterleve i praksis. Vi vil ikke gå nærmere inn på dette her, annet enn at vi på det sterkeste vil oppfordre til at reglene gjennomgås på nytt i et kost/nytte perspektiv, med sikte på forenklinger. Vi kan ikke si oss ferdig snakket om saken når vi har et regelverk som er så omfattende og detaljrikt at det ubønnhørlig vil gjøre vanlige folk til lovbrøyttere.

2. Verdssettelse av nystiftede selskap; reversert forenkling

Etter dagens regel skal aksjene i nystiftede selskaper verdsettes til 75 prosent av summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs. Hensikten ved innføringen av regelen var forenkling, og regelen har da også vært en praktisk viktig ordning for de personlige aksjonærene. Regelen sikrer at de personlige aksjonærene får formuesverdien forhåndsutfylt i skattemeldingen.

En konsekvens av verdsettelsesregelen har imidlertid vært at den kan medføre en gunstig lav verdsettelse for selskaper som i stiftelsesåret har vært del i fusjon eller fisjon. Når slik fusjon eller fisjon gjennomføres med regnskapsmessig kontinuitet, viderefører man også regnskapsmessig aksjekapital og overkurs med kontinuitet regnskapsmessig. Dermed oppnår man som aksjonær i det nystiftede selskapet ofte et langt lavere formuesskattegrunnlag enn de underliggende skattemessige formuesverdier man ellers benytter.

Regnskap Norge er enig at dette er en uheldig konsekvens av dagens regler, og har forståelse for at verdsettelsesregelen avgrenses mot de nevnte typetilfellene. Vi er imidlertid ikke enig i at denne konsekvensen skal medføre at verdsettelsesregelen også reverseres for de tilfellene den fungerer godt for, slik forslaget fra Finansdepartementet legger opp til.

Solberg-regjeringen erklærte i Granavolden-plattformen at de ville arbeide med «forenklinger for næringslivet, med særlig fokus på forenklinger som kommer små og mellomstore bedrifter til gode». Å fjerne den nevnte verdsettelsesregelen utover fusjons-/fisjonstilfellene, innebærer det motsatte av forenkling. Vi minner om at Foretaksregisteret årlig registrerer hele 30 000 nystiftede selskaper. Da er det desto viktigere at man ikke gjør en regelendring som helt unødvendig rammer verdsettelsen av aksjene i alle nystiftede norske selskaper.

Regnskap Norge anmodet i høringsrunden om at dagens verdsettelsesregel ikke oppheves. I stedet bør det inntas et konkret unntak for tilfeller der hvor selskapet i stiftelsesåret har vært del i fisjon eller fusjon. Vi ble dessverre ikke hørt av Finansdepartementet.

Vi ber derfor i stedet Finanskomiteen om å rette opp i saken og gjøre endring som foreslått. Dette kan gjennomføres ved at dagens ordlyd i skatteloven § 4-13 blir stående, men at det i første ledd føyes til et tredje punktum, der det nevnte unntaket inntas. Regnskap Norges forslag til ordlyd i aksjeloven § 4-13 første og annet ledd er følgende (tilføyelse i første ledd i kursiv):

Skatteloven § 4-13. Aksje i nystiftet aksjeselskap og allmennaksjeselskap eller hvor aksjekapitalen er endret i året før skattefastsettingsåret

(1) For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som er stiftet året før skattefastsettingsåret, settes aksjeverdien til 75 prosent av summen av aksjenes pålydende beløp og overkurs. Er stiftelsen skjedd ved overgang fra personlig firma til aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, legges verdien 1. januar i skattefastsettingsåret til grunn, fastsatt i samsvar med § 4-12 annet ledd. *Verdien 1. januar i skattefastsettingsåret skal også legges til grunn dersom aksjeselskapet eller allmennaksjeselskapet i stiftelsesåret har vært overtakende selskap i fusjon eller fisjon.*

(2) For aksjeselskap eller allmennaksjeselskap hvor aksjekapitalen i året før skattefastsettingsåret er forhøyet eller satt ned ved innbetaling fra eller utbetaling til aksjonærene, legges verdien 1. januar i skattefastsettingsåret til grunn ved skattefastsettingen. Det samme gjelder såfremt selskapet det forutgående år har ervervet egne aksjer uten nedskrivning av aksjekapitalen, eller aksjen i året før skattefastsettingsåret er strøket fra notering på børs eller notering på SMB-listen ved Oslo Børs. For øvrig gjelder § 4-12 annet ledd.

3. Skatteklagenemnda og rettssikkerhet

Det har helt siden oppstarten av den nye Skatteklagenemnda vært et stort problem med restanser. Dette har ført til urimelig lange saksbehandlingstider, i noen saker har saksbehandlingstiden vært på flere år. Dette utgjør et rettssikkerhetsproblem for skattyterne. Som vi har tilkjennegitt hele veien har sekretariatet (SSK) etter vår mening vært underbemannet helt siden starten. Ikke minst har man overvurdert hvor stort antall av klagenes som kan sies å utgjøre såkalte «enkle» saker.

Regnskap Norge synes det er positivt at regjeringen i forslaget til statsbudsjett foreslår at sekretariatet for 2020 skal få en tilleggsbevilgning på 8 millioner for å styrke bemanningen. Det er også positivt at det foreslås at Skatteklagenemnda legges inn som en egen post i budsjettet. På den annen side mener vi at tilleggsbevilgningen ikke vil være nok til å bemanne opp SSK til å få unna restansene og saksbehandlingstiden. Den såkalte Oxford- rapporten anbefaler at SSK får tilført ca. 20 saksbehandlerårsverk for å få ned restansene. Vi synes dette er et realistisk antall, og mener derfor at bevilgningene burde vært høyere. Vi vil i den forbindelse bemerke at Skattedirektoratet har ansatt mange nye saksbehandlere for å ta unna de såkalte «enkle»

---

klagesakene. Det er et man overførte disse klagen til direktoratet mener vi er et rettssikkerhetsproblem i seg selv, da dette neppe kan kalles an uavhengig instans.

Skatteklagenemnda skal fortsatt være administrativt underlagt Skattedirektoratet, men departementet har sagt å vurdere om det er behov for ytterligere endringer i den organisatoriske tilknytningen. Regnskap Norge mener at det bør vurderes å legge Skatteklagenemnda administrativt under Finansdepartementet. En rekke andre nemnder er underlagt sine fagdepartementer. Dette vil tydeliggjøre nemndas uavhengige rolle, og redusere kampen om ressurser og kompetanse i klageprosessen.

Med vennlig hilsen

Christine Lundberg Larsen
Adm.dir.

Hanne Opsahl
Leder næringspolitikk